

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **F.O.**, zastoupen Mgr. Stanislavem Králíkem, advokátem se sídlem Masarykovo náměstí 22, Hodonín, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2, o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 1. 2014, čj. 8 A 88/2013 – 26,

t a k t o:

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce, advokátu Mgr. Stanislavu Králíkovi, **s e n e p ř i z n á v á** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í:

I.

[1] Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal ochrany před nečinností správního orgánu, která měla spočívat v tom, že žalovaný nevydal rozhodnutí podle § 179 správního řádu o přiznání starobního důchodu žalobci dle § 24 zákona č. 87/1991 Sb., o mimosoudních rehabilitacích, ve znění pozdějších předpisů. Žalobce svou žádost, původně podanou dne 27. 12. 1995, doplnil o novou skutečnost – usnesení Okresního soudu ve Žďáru nad Sázavou sp. zn. Rt 615/90, týkající se soudní rehabilitace, které mu bylo doručeno teprve dne 22. 8. 2012. Žalobce navrhl, aby soud uložil žalovanému povinnost rozhodnout ve lhůtě deseti dnů.

[2] Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 17. 1. 2014, čj. 8 A 88/2013 – 26, žalobu zamítl.

[3] Z předloženého spisového materiálu městský soud zjistil, že žalobce ve své žádosti o starobní důchod z roku 1995 uvedl, že v letech 1968 až 1990 pracoval v Itálii, USA

a Rumunsku. Dne 12. 4. 2013 se u žalovaného domáhal vydání nového rozhodnutí ve věci starobního důchodu se započtením doby v emigraci. Žalovaný dne 18. 4. 2013 žalobce vyzval, aby svůj nárok uplatnil na předepsaném tiskopise u příslušné České správy sociálního zabezpečení, což dosud neučinil. Dále jej poučil, že ve své žádosti musí uvést bližší údaje o zahraničních zaměstnáních. Žalovaný na další žalobcovu podání označené jako žádost o opatření proti nečinnosti ze dne 26. 4. 2013 reagoval sdělením ze dne 22. 5. 2013, v němž poukázal na fakt, že tříletá lhůta pro obnovu řízení v jeho věci již marně uplynula. Současně jej poučil, aby při sepisování nové žádosti uvedl údaje o svých zaměstnáních či jiných pracovních činnostech v zahraničí. Žalovaný na další žalobcovu podání označené jako rozklad ze dne 24. 5. 2013 reagoval sdělením ze dne 31. 5. 2013, v němž poukázal na fakt, že s ohledem na § 152 odst. 1 správního řádu nelze proti informačnímu sdělení ze dne 18. 4. 2013 podat rozklad, neboť se nejedná o rozhodnutí.

[4] Podle městského soudu je nesporné, že ačkoliv žalovaný žalobce dvakrát poučil o nutnosti podat novou kvalifikovanou žádost u České správy sociálního zabezpečení s údaji o svých zaměstnáních či jiných pracovních činnostech v Itálii, USA a Rumunsku, dosud tak neučinil. Z tohoto důvodu nemohl být nečinný ani žalovaný ani Česká správa sociálního zabezpečení.

II.

[5] Rozsudek městského soudu napadl žalobce (stěžovatel) kasační stížností, v níž na základě § 126 odst. 2 písm. a) zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích) požádal o důslednou prověrku zákonnosti soudního spisu dle § 172, a nikoliv § 164 odst. 1, uvedeného zákona. Stěžovatel dále poukázal na § 179 odst. 2 správního řádu, který ukládá povinnost vést přezkumné řízení původního pravomocného rozhodnutí. Těto povinnosti ovšem žalovaný nedostal, a proto stěžovatel podal žalobu. Žalovaný k rozkladu stěžovatele nevydal rozhodnutí, ačkoliv tak měl učinit. Žádný zákon žalovanému neukládá za účelem přezkumu vydat informační sdělení.

[6] Stěžovatel dále namítl, že městský soud vůči němu nevydal žádnou výzvu ve smyslu § 51 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) a ani jej nepoučil ve smyslu § 8 s. ř. s. Stěžovateli je přitom známo, že o nečinnosti se jednání nenařizuje.

[7] Stěžovatel trvá na podjatosti soudce Nováka pro jeho odpor k zákonnosti. S ohledem na § 329 trestního zákoníku požádal o jeho vyloučení z rozhodování a přidělení věci „nekomunistickému soudci“ nebo asistentovi soudce Mgr. N. postupem dle § 81 odst. 2 s. ř. s. Teprve poté bude moci soud pokračovat v řízení dle § 79 odst. 2 s. ř. s.

III.

[8] Žalovaný navrhl, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl.

IV.

[9] Ačkoliv stěžovatel své podání označil jako „*stížnost podle zákona č. 6/2002 Sb. proti živému, podvodnému, nezákonnému, protiprávnímu, neodbornému a podjatému rozsudku*“, svým obsahem se jedná o kasační stížnost, neboť z ní lze vyvodit kasační námítky směřující proti procesnímu postupu žalovaného i soudu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. b), c) a d) s. ř. s.

[10] Nejvyšší správní soud posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval stěžovatelovou námitkou ohledně procesního pochybení městského soudu, a sice že městský soud stěžovatele nepoučil ve smyslu § 51 s. ř. s. a neumožnil mu vznést námitku podjatosti na základě § 8 s. ř. s.

[13] Nejvyšší správní soud v tomto směru neshledal v postupu městského soudu žádná pochybení. Z předloženého soudního spisu vyplývá, že stěžovatel byl v usnesení městského soudu ze dne 12. 7. 2013, čj. 8 A 88/2013 - 5, výslovně poučen o možnosti vznést námitku podjatosti dle § 8 odst. 1, 2 a 5 s. ř. s. a současně byl vyzván, aby se ve lhůtě dvou týdnů vyjádřil k tomu, zda trvá na nařízení ústního jednání ve věci ve smyslu § 51 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatel byl v tomto usnesení dále poučen, že pokud během této doby nenavrhne konání ústního jednání, bude mít městský soud za to, že stěžovatel netrvá na nařízení ústního jednání. Z doručenky obsažené v soudním spisu plyne, že stěžovatel si toto usnesení převzal osobně dne 18. 7. 2013.

[14] Jakoukoliv oporu v zákoně nemá stěžovatelovo tvrzení, že se v rámci projednávání žaloby proti nečinnosti správního orgánu nenařizuje ústní jednání. Ustanovení § 49 a § 51 s. ř. s. upravující ústní jednání před soudem jsou součástí obecných ustanovení o řízení, upravených v části třetí hlavě první soudního řádu správního, a proto je lze vztáhnout i na řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu.

[15] Vliv na zákonnost napadeného rozsudku nemají ani stěžovatelovy námitky o podjatosti vznesené vůči soudci městského soudu JUDr. Slavomíru Novákovi. Tvrzenou podjatost soudce krajského soudu, který ve věci rozhodoval, lze obecně podřadit pod kasační důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s. a stěžovatel může namítat, že řízení před krajským soudem bylo z tohoto důvodu zmatečné. Tak tomu však v této věci nebylo. Především bylo třeba, aby kasační námitka byla dostatečně konkrétní. Jen tak lze posoudit, zda případně došlo k tomu, že ve věci rozhodoval podjatý soudce. Stěžovatel však v kasační stížnosti neuvedl žádné konkrétní důvody podjatosti. Pouze zcela obecně konstatoval, že uvedený soudce je podjatý „*pro jeho odpor k zákonnosti*“, pročez by měl být vyloučen z rozhodování. Takové zcela obecné tvrzení neumožňuje závěr, že byl v řízení před krajským soudem dán důvod pochybovat o nepodjatosti soudce pro jeho poměr k věci, k účastníkům nebo jejich zástupcům (§ 8 odst. 1 s. ř. s.). Z kasační námitky se jeví, že stěžovatel vytýká uvedenému soudci spíše než poměr k věci, účastníkům či zástupcům, způsob, jakým rozhodl v této věci či jiných věcech. Postup soudce v řízení o projednávané věci nebo při rozhodování v jiných věcech však nemůže být důvodem k vyloučení soudce (§ 8 odst. 1 s. ř. s. *in fine*).

[16] Řízení o stěžovatelově žalobě bylo ukončeno vydáním rozsudku napadeného kasační stížností čj. 8 A 88/2013 - 26 ze dne 17. 1. 2014, který nabyl právní moci dne 22. 1. 2014. Stěžovatel byl v řízení před městským soudem řádně poučen, že námitku podjatosti je třeba uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl (§ 8 odst. 5 věta druhá s. ř. s.). Stěžovatel však v této lhůtě, ale i během celého řízení před městským soudem zůstal v tomto směru nečinný. Netvrdil ani, že nemohl účinně vznést námitku podjatosti v zákonem stanovené lhůtě, nebo že se o důvodech podjatosti dozvěděl později.

[17] Stěžovatel tedy neuvedl žádné konkrétní námitky, pro které by soudce JUDr. Slavomír Novák nebo zbylí členové rozhodujícího osmého senátu měli být vyloučeni z projednávání a rozhodnutí o stěžovatelově žalobě. Pro vyslovení podjatosti soudce nepostačí toliko obecné subjektivní přesvědčení žalobce.

[18] Bez opory v zákoně je konečně i stěžovatelův požadavek, aby o věci rozhodl asistent soudce. Jednak řízení před městským soudem již bylo pravomocně ukončeno a jednak zde nelze odhlédnout ani od § 3 odst. 1 a § 31 odst. 1 s. ř. s., podle kterých krajský soud, nestanoví-li zákon jinak, rozhoduje ve specializovaných senátech složených z předsedy a dvou soudců. Asistent soudce je s ohledem na § 36a zákona o soudech a soudcích oprávněn podílet se na rozhodovací činnosti soudu v rozsahu stanoveném zvláštním právním předpisem pro vyšší soudní úředníky, tj. zákonem č. 121/2008 Sb., o vyšších soudních úřednících a vyšších úřednících státního zastupitelství a o změně souvisejících zákonů. Ani z tohoto předpisu nelze jakkoliv dovodit, že by asistent soudce mohl meritorně rozhodovat o žalobě proti nečinnosti žalovaného správního orgánu.

[19] Nejvyšší správní soud nemohl přisvědčit ani námitce, podle které žalovaný v rozporu s § 179 odst. 2 správního řádu neprovedl přezkumné řízení ve věci původního pravomocného rozhodnutí a ke stěžovatelově žádosti o přiznání starobního důchodu nevydal usnesení podle § 179 správního řádu. Neopodstatněnou je rovněž kasační námitka, dle které žalovaný k rozkladu stěžovatele nevydal rozhodnutí - usnesení, ale pouze „informační“ sdělení.

[20] K těmto kasačním námitkám Nejvyšší správní soud předně uvádí, že poukaz stěžovatele na § 179 odst. 2 správního řádu není příhodný, neboť toto ustanovení stěžovateli nezakládá nárok na konání přezkumného řízení, ale pouze stanoví, že pokud bylo řízení pravomocně skončeno před 1. 1. 2006, postupuje se při přezkumném řízení, obnově řízení nebo vydávání nového rozhodnutí podle správního řádu, včetně lhůt, v nichž lze takové řízení zahájit. Jedná se tedy o přechodné ustanovení, které konkrétně neřeší, zda a v jaké formě mělo být ve stěžovatelově případě rozhodováno. Stejně tak z něj nelze dovodit povinnost žalovaného konat bez dalšího přezkumné řízení, obnovu řízení nebo vydat nové rozhodnutí.

[21] Aby žalovaný mohl rozhodovat o rozkladu stěžovatele, bylo třeba, aby zde existovalo nějaké kvalifikované rozhodnutí správního orgánu, které by bylo s to založit, změnit nebo zrušit práva anebo povinnosti stěžovatele nebo osvědčit, že stěžovatel taková práva nebo povinnosti má či nemá. Právě vůči takovému rozhodnutí by se pak stěžovatel mohl bránit rozkladem. Stěžovatel ovšem v žalobě ani v kasační stížnosti neuvedl žádné relevantní tvrzení, jímž by prokázal, že podal kvalifikovanou žádost, na jejímž základě by žalovanému svědčila povinnost vydat rozhodnutí ve smyslu § 67 nebo usnesení ve smyslu § 76 správního řádu. Žalovaný nemohl autoritativně rozhodovat o stěžovatelově žádosti o vydání nového rozhodnutí ve věci starobního důchodu se započtením doby v emigraci. O přiznání dávky důchodového pojištění totiž rozhoduje Česká správa sociálního zabezpečení a nikoliv žalovaný [viz § 5 písm. a) bod 1 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení]. Přestože zákon žalovanému neukládá vydat rozhodnutí ve věci starobního důchodu (a to ani ve formě usnesení), žalovaný postupoval v souladu se zásadami správního řízení, pokud vůči stěžovateli nezůstal nečinný a informoval jej o možnostech, jakým způsobem by se svého nároku mohl domoci. Nesouhlas stěžovatele s „odpovědí“ žalovaného ovšem nelze řešit v řízení o rozkladu a ani prostředky ochrany proti nečinnosti správního orgánu dle § 80 správního řádu.

[22] Požadavkem stěžovatele na prověrku zákonnosti soudního spisu na základě § 126 odst. 2 písm. a) zákona o soudech a soudcích se Nejvyšší správní soud nemohl zabývat, neboť tato pravomoc nepřísluší zdejšímu soudu, nýbrž předsedovi krajského (městského) soudu.

[23] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nenáleží mu proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný náhradu nákladů nepožadoval a podle obsahu spisu mu také žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

[24] Stěžovateli byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 5. 2014, čj. 8 Ads 31/2014 – 27, ustanoven zástupcem pro řízení o kasační stížnosti advokát Mgr. Stanislav Králík; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Ustanovený advokát však zůstal vůči soudu nečinný; v projednávané věci neučinil žádné podání ani jiný úkon právní služby ve smyslu § 11 vyhlášky č. 177/1996 Sb., odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif). Proto Nejvyšší správní soud ustanovenému zástupci stěžovatele odměnu za zastupování nepřiznal.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 12. listopadu 2014

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu